

Osim pisanja udžbenika bavio se поближе poviješću NOR-a u Jugoslaviji i Hrvatskoj i zajedno s M. Milostićem napisao svoj najzapaženiji rad. To je Pregled historije narodnooslobodilačke borbe naroda Jugoslavije, objavljen prvi put 1950. i otad je imao 15 izdanja na hrvatskom ili srpskom i bio preveden na jezike naših naroda i narodnosti (makedonski, albanski, mađarski i talijanski). Bio je to prvi sintetički pregled rata i narodne revolucije koji je uopće napisan. Za knjigu Borba naših naroda za slobodu napisao je poglavlje Oslobođilački rat i revolucija naroda Jugoslavije (Zagreb 1959).

S povijesnim temama surađivao je u Historijskom zborniku, Historijskom pregledu, Nastavi povijesti, zatim u godišnjaku Iz starog i novog Zagreba, na Radiju Zagreb s obrazovnim emisijama i drugdje.

Od najranije mladosti opredijelio se za napredni omladinski i radnički pokret, bio član SKOJ-a od 1927, član KPJ od 1928, a za vrijeme studija u Berlinu bio je i član KP Njemačke. U doba diktature kralja Aleksandra bio je suđen, zatvaran i proganjan. Za vrijeme rata radio je kao suradnik NOP-a u Zagrebu, a nakon oslobođenja obavljao razne dužnosti u društveno-političkim organizacijama.

Godine 1978. dobio je za svoj rad nagradu »Ivan Filipović«.

Dragutin Pavličević

IN MEMORIAM — DR. PAVAO ANĐELIĆ

U Sutlićima, nedaleko od Konjica, iznenada je preminuo 7. kolovoza 1985. godine arheolog i povjesničar, vrstan i plodan znanstvenik naše medijevalistike, dr. Pavao Anđelić.

Rodio se 29. veljače 1920. godine u selu Sutlići, u općini Konjic. Osnovnu školu završava u Seonici kod Konjica, gimnaziju u Visokom, a pravni fakultet u Zagrebu. Započeo je raditi kao sudac u Konjicu, međutim, njega je zanimala prošlost zavičaja u užem i širem smislu. Odlazi u Sarajevo u Zavod za zaštitu spomenika kulture, ali se i tamo kratko zadržao (1954—1955) budući da se već 1955. godine zaposlio u Zemaljskom muzeju gdje je i ostao do kraja svog radnog vijeka, tj. do nedavnog odlaska u mirovinu. U međuvremenu završava i filozofski fakultet u Sarajevu, a nakon toga postiže i stupanj doktora znanosti (1972) na Filozofskom fakultetu u Beogradu.

Pavao Anđelić autor je niza studija i priloga u našoj znanstvenoj i stručnoj periodici. U Glasniku Zemaljskog muzeja u Sarajevu javlja se 1956. godine pa je toj matičnoj publikaciji ostao vjeran i u njoj objavio više od dvadeset radova. Osim toga, Anđelić surađuje i u drugim publikacijama: Naše starine (1957); Arheološki pregled (1959, 1964, 1965, 1966); Radovi ANUBiH (1960, 1961, 1969); Zbornik Krajiških muzeja (1963); Radovi Simpozijuma Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura, Zenica 1973; Treći program Radio Sarajeva (1973); Tribunia (1975); Prilozi Instituta za istoriju u Sarajevu (1975—1976; 1977); Slovo (1976) i drugdje.

U svojim radovima Anđelić obrađuje kulturna mjesta u okolici Konjica, tragove prethistorijskih kultura u okolici Konjica, predložio je reviziju čitanja Kulinove ploče. Istražuje srednjovjekovne župe: Vidogošću ili Vogošću, Večenike — Večerić, Krivaju ili Kamenicu. Posebnu studiju posvetio je trgovištu, varoši i gradu u srednjovjekovnoj Bosni. Istraživao je srednjovjekovne bosanske utvrđene gradove, sakralne objekte, grbove, pečate, bavio se općim problemima kulturne povijesti. Vršio je značajnija arheološka istraživanja, kao npr. vladarskih dvorova u Bobovcu i Kraljevoj Sutjesci, na krunidbenoj i grobnoj crkvi bosanskih vladara u Milima

(Arnautovići) kod Visokog, na crkvi sv. Luke u Jajcu, u Blagaju kod Mostara i drugdje.

Autor je većeg poglavlja: *Doba srednjovjekovne bosanske države u knjizi: Kulturna istorija Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1966, 405—537; kao i u drugom izdanju (1984), 435—579. Zatim, autor je većeg dijela knjige: Visoko i okolina kroz historiju, Visoko 1984, 103—309.*

Anđelić je objavio i nekoliko samostalnih knjiga, kao: *Srednjovjekovni pečati iz Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1970; Bobovac i Kraljevska Sutjeska — stolna mjesta bosanskih vladara u XIV i XV stoljeću, Sarajevo 1973; Historijski spomenici Konjica i okoline, Konjic 1975; Studije o teritorijalno-političkoj organizaciji srednjovjekovne Bosne, Sarajevo 1982. U toj knjizi sabrani su prethodno objavljeni radovi.*

Za svoj rad primio je i određena društvena priznanja, tako npr. 27-julsku nagradu 1974. godine za knjigu Bobovac i Kraljeva Sutjeska.

Dr. Pavao Anđelić svojim neumornim radom kroz nepuna tri desetljeća uspio je rasvijetliti niz znanstvenih problema i nejasnoća, ili je barem, u većoj ili manjoj mjeri, razgrnuo veo tajanstvenosti i patinu zaborava s niza srednjovjekovnih zbivanja na bosanskohercegovačkoj grudi. Njegov znanstveni prinos je krupan i nezaobilazan. Smrt je neočekivano, i prerano, stavila točku na djelovanje toga znanstvenika od koga se još puno očekivalo... Preminuće Pavla Anđelića, vrsnog arheologa, povjesničara i znanstvenika veliki je gubitak za našu povijesnu znanost.

Marko Babić

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

IZDAVAČ: Savez povijesnih društava Hrvatske

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS, Zagreb
Ivan KAMPUŠ, Zagreb
Tomislav RAUKAR, Zagreb
Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK
Ivan KAMPUŠ

LEKTOR I KOREKTOR
Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:
Savez povijesnih društava Hrvatske
Zagreb, Filozofski fakultet, Ul. Đure Salaja 3
Časopis izlazi jednom godišnje
Narudžbe šalžite na adresu:
Savez povijesnih društava Hrvatske, Zagreb, Krčka 1
Cijena ovog broja iznosi 3000 din.
Izdavanje časopisa sufinancira
Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SRH — VII.
Tisak Štamparskog zavoda »Ognjen Prica« u Zagrebu — travanj 1987.